

Persbericht – Evaluatie bewaarplicht: privacy-schending van 500 miljoen Europeanen zonder voordelen

Bits of Freedom, 17 apr / 05:30 pm

Door Daphne van der Kroft

Brussel, 17 april 2011 - De verplichte opslag van telecomgegevens levert niets op, maar schendt op grote schaal de privacy van vijfhonderd miljoen Europeanen. Dit blijkt uit het evaluatierapport van de EU-richtlijn bewaarplicht telecomgegevens van de Europese Commissie, dat op 18 april openbaar wordt. Digitale burgerrechtenbeweging Bits of Freedom en haar Europese koepelorganisatie European Digital Rights wisten het rapport al eerder in handen te krijgen en bekritisieren de analyse van de Europese Commissie in hun parallelle 'schaduw rapport', dat vandaag gepubliceerd is. Daarin roepen zij de Europese Commissie op een einde te maken aan de bewaarplicht telecomgegevens in Europa.

Geen voordelen

De bewaarplicht verplicht telecombedrijven om privé-gegevens over het verkeer en de locatie van iedere klant op te slaan gedurende twaalf maanden. De Europese Commissie slaagt er niet in om te bewijzen dat dit een noodzakelijke maatregel is om ernstige criminaliteit te bestrijden. Uit haar rapport blijkt namelijk dat ernstige strafbare feiten ook opgelost worden zonder deze verplichte opslag. Tegelijkertijd laten statistieken niet zien dat er sprake is van een stijging van criminaliteit of een daling van aantal opgeloste zaken in de Europese landen zonder een bewaarplicht. In landen als Duitsland en Roemenië hebben nationale rechters de bewaarplicht ongrondwettig verklaard, terwijl in landen als Oostenrijk en Zweden de nationale parlementen de bewaarplicht niet willen implementeren vanwege privacybezwaren.

Massale privacy-schending

Ondertussen worden 500 miljoen Europeanen geconfronteerd met een massale en niet-noodzakelijke inbreuk op hun digitale grondrechten. In 2010 werd van iedere Europeaan gemiddeld iedere zes minuten vastgelegd waar ze zich bevonden en met wie ze contact hadden op dat moment. Daarom constateert de Europese Toezichthouder Gegevensbescherming, Peter Hustinx, dat de bewaarplicht 'de meest privacy schendende maatregel ooit in de Europese Unie aangenomen' is.

Meerdere Europese landen zijn daarnaast tekortgeschoten in het toezicht op de veiligheid van de opgeslagen gegevens. In sommige landen, zoals Nederland, wordt onvoldoende toegezien op de verwijdering van de gegevens als de bewaartermijn van twaalf maanden is verstreken. De Commissie beschuldigt niet nader genoemde lidstaten van het opvragen van privé-gegevens uit andere landen bij bedrijven in het eigen land, in plaats van internationale bevragingprocedures op te zetten.

"Alle Europeanen en Europa's reputatie voor het beschermen van grondrechten betalen de hoofdprijs voor deze chaotische EU-richtlijn. Het Commissierapport en ons schaduwrapport tonen aan dat de richtlijn op ieder niveau faalt: onze grondrechten worden niet beschermd, er is geen Europese eenheid bereikt met de richtlijn en de bewaarplicht heeft geen noodzakelijke bijdrage geleverd aan het opsporen van ernstige criminaliteit", aldus Axel Arnbak van Bits of Freedom.

In Nederland is de Eerste Kamer altijd kritisch geweest op de Nederlandse regering over de controversiële bewaarplicht. Herhaaldelijk verzoekt ze de regering om haar bezwaren kenbaar te maken aan de Europese Commissie. Van deze bezwaren is niets terug te lezen in het rapport van de Commissie. Tegelijkertijd werden de privé-gegevens in 2010 naar schatting 85.000 keer opgevraagd door de opsporingsdiensten.

Volgende stappen

Het rapport van de Europese Commissie is de eerste stap in het herzien van de bewaarplicht. Over een aantal maanden zal de Commissie haar voorstel publiceren om de richtlijn in te trekken, dan wel te wijzigen. Bits of Freedom en European Digital Rights hebben hun schaduwrapport aan de Europese Commissie en het Europees Parlement gestuurd en roepen alle betrokken op om de bewaarplicht telecomgegevens uit Europa te verbannen en op te komen voor de privacy van 500 miljoen Europeanen.